DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)
den 18 december 1997 *

I mål C-361/95,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av juridiske rådgivaren Dimitrios Gouloussis och av Blanca Vilá Costa, nationell tjänsteman med förordnande vid rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

sökande,

mot

Konungariket Spanien, företrätt av Alberto José Navarro González, generaldirektör med ansvar för samordning av gemenskapsrättsliga tvister, och Rosario Silva de Lapuerta, abogado del Estado, vid avdelningen för gemenskapstvister, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: Spaniens ambassad, 4—6, boulevard E. Servais, Luxemburg,

svarande,

angående en talan om fastställelse av att Konungariket Spanien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt EG-fördraget genom att inte inom den föreskrivna fristen vare sig anta eller sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa rådets direktiv 92/49/EEG av den 18 juni 1992, om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring samt om ändring av direktiv 73/239/EEG och 88/357/EEG (tredje

* Rättegångsspråk: spanska.

direktivet om annan direkt försäkring än livförsäkring) (EGT L 228, s. 1), eller, i andra hand, genom att inte underrätta kommissionen om dessa bestämmelser,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C. Gulmann samt domarna M. Wathelet, J. C. Moitinho de Almeida (referent), P. Jann och L. Sevón,

generaladvokat: A. La Pergola,
justitiesekreterare: byrådirektören L. Hewlett,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att parterna har avgivit muntliga yttranden vid sammanträdet den 15 maj 1997,

och efter att den 17 juni 1997 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 23 november 1995, med stöd av artikel 169 i EG-fördraget väckt talan om fastställelse av att Konungariket Spanien har underlåtit att uppfylla sina

skyldigheter enligt EG-fördraget genom att inte inom den föreskrivna fristen vare sig anta eller sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa rådets direktiv 92/49/EEG av den 18 juni 1992, om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring samt om ändring av direktiv 73/239/EEG och 88/357/EEG (tredje direktivet om annan direkt försäkring än livförsäkring) (EGT L 228, s. 1, nedan kallat direktivet), eller, i andra hand, genom att inte underrätta kommissionen om dessa bestämmelser.

2 I artikel 57 i direktivet föreskrivs att medlemsstaterna senast den 31 december 1993 skall anta de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet och att de genast skall underrätta kommissionen om detta.

3 Då kommissionen inte underrättades om att Konungariket Spanien hade antagit bestämmelser för att följa direktivet, sände kommissionen den 10 februari 1994 en formell underrättelse till Konungariket Spanien och uppmanade detta att inom två månader inkomma med synpunkter.

4 Då kommissionen inte erhöll någon underrättelse, av vilken den kunde dra slutsatsen att Konungariket Spanien hade uppfyllt de skyldigheter som följer av direktivet, sände den ett motiverat yttrande till Konungariket Spanien den 24 oktober 1994 och uppmanade detta att inom två månader vidta de åtgärder som var nödvändiga för att följa direktivet.

5 De spanska myndigheterna anförde per skrivelse av den 18 januari 1995 att de förberedde de åtgärder som var nödvändiga för att följa direktivet.

6 Då kommissionen, efter denna skrivelse, inte erhöll någon underrättelse av vilken den kunde dra slutsatsen att Konungariket Spanien hade uppfyllt de skyldigheter som följer av direktivet, väckte kommissionen ifrågavarande talan.

7 Det finns anledning att först konstatera att, på sätt som följer av ansökan och av kommissionens muntligen framförda synpunkter, föremålet för ifrågavarande talan är det faktum att direktivet inte införlivats inom de fastställda tidsfristerna eller, i andra hand, att åtgärderna för införlivandet inte meddelats.

8 Det skall därefter noteras att Konungariket Spanien har bestritt det fördragsbrott som läggs det till last och gjort gällande att det, i syfte att avgöra huruvida direktivet har införlivats eller inte, inte bara är nödvändigt att undersöka lag nr 30/1995 av den 8 november 1995, Ordenación y Supervisión de los Seguros Privados (lag om organisation och tillsyn av privatförsäkringar, *BOE* nr 268, av den 9 november 1995, s. 32480, nedan kallad lag nr 30/1995), vilken införlivar direktivets innehåll med den spanska rättsordningen, utan även Reglamento de Ordenación del Seguro Privado (förordning om organisation av privatförsäkringar), vilken godkänts genom kungligt dekret nr 1348/85 av den 1 augusti 1985 (*BOE* nr 185, av den 3 augusti 1985) och Ley de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común nr 30/1992 av den 26 november 1992 (lag om den rättsliga regleringen av den offentliga förvaltningen och det allmänna förvaltningsförfarandet, *BOE* nr 285, av den 27 november 1992), till vilka lag nr 30/1995 hänvisar, samt Ley Reguladora de la Jurisdicción Contencioso Administrativa av den 27 december 1956 (lag om domstol i förvaltningsrättsliga tvister, *BOE* nr 363, av den 28 december 1956).

9 Såvitt avser artiklarna 17, 21 och 22 i direktivet, vilka gäller den allmänna skyldigheten att göra tekniska avsättningar, de tillgångar som är lämpade för att täcka dessa avsättningar och vissa regler angående hur dessa tillgångar skall vara fördelade, har Konungariket Spanien vidare gjort gällande att kommissionen missförstått det övergångsförfarande som stadgas i artikel 50 i direktivet, vilken har följande lydelse:

"Spanien får, till och med den 31 december 1996, och Grekland och Portugal, till och med den 31 december 1998, på avtal som gäller risker som uteslutande föreligger i en av dessa medlemsstater, med undantag för de risker som avses i artikel 5 d i direktiv 73/239/EEG tillämpa följande övergångsförfarande:

a) ...

b) Storleken på de tekniska avsättningar som gäller sådana avtal som avses i denna artikel skall fastställas under överinseende av den berörda medlemsstaten enligt statens egna regler eller, om sådana saknas, enligt de förfaranden som fastställts inom dess territorium enligt detta direktiv. Medlemsstaten i fråga skall enligt de regler och den praxis den antagit enligt detta direktiv övervaka att dessa tekniska avsättningar motsvaras av likvärdiga och matchande tillgångar och lokaliseringen av dessa."

10 Konungariket Spanien har av detta dragit den slutsatsen att det i detta avseende inte föreligger någon skyldighet att införliva direktivet före den 31 december 1996 samt att det endast är sådana regler och sådan praxis som avser kravet på att de tekniska avsättningarna skall motsvaras av likvärdiga och matchande tillgångar samt lokaliseringen av dessa som skall genomföras och tillämpas i överensstämmelse med direktivet.

11 Konungariket Spanien har vidare gjort gällande att, eftersom artiklarna 18 och 23 i direktivet rör tekniska avsättningar, övergångsförfarandet i artikel 50 även är tillämpligt på dessa.

12 Kommissionen anser att lag nr 30/1995 utgör ett för sent och partiellt införlivande av direktivet. Kommissionen gör särskilt gällande att artiklarna 6, 7, 17, 18, 21—24 och 56 i direktivet inte har införlivats på erforderligt sätt.

13 Såvitt först avser de bestämmelser i direktivet som enligt Konungariket Spanien har införlivats genom lag nr 30/1995, skall det erinras om att domstolen i fast rättspraxis har funnit att påstådda fördragsbrott skall bedömas mot bakgrund av läget i medlemsstaten vid utgången av den frist som har angetts i det motiverade yttrandet och att förändringar som har skett därefter inte kan beaktas av domstolen (se bland annat dom av den 17 september 1996 i mål C-289/94, kommissionen mot Italien, REG 1996, s. I-4405, punkt 20).

14 Lag nr 30/1995, som är aktuell i förevarande fall, har emellertid antagits efter utgången av den frist som har angetts i det motiverade yttrandet, vilket får till följd att den inte kan beaktas av domstolen. Det får därför anses att de artiklar i direktivet som enligt Konungariket Spanien har införlivats genom lag nr 30/1995 inte har varit föremål för något sådant införlivande inom den angivna fristen.

15 Såvitt därefter avser de bestämmelser i direktivet som Konungariket Spanien anser vara införlivade genom de regler som var i kraft före utgången av den frist som hade angetts av kommissionen, skall det konstateras att, såsom kommissionen helt riktigt har gjort gällande, det i förevarande fall är nödvändigt att anta uttryckliga införlivandebestämmelser, eftersom artikel 57.1 andra stycket i direktivet innehåller en explicit skyldighet för medlemsstaterna att säkerställa att de bestämmelser som införlivar direktivet innehåller en hänvisning till detta direktiv eller att de åtföljs av

en sådan hänvisning när de offentliggörs (se, vad beträffar denna fråga, dom av den 27 november 1997 i mål C-137/96, kommissionen mot Tyskland, REG 1997, s. I-6749, punkt 8). De bestämmelser som Konungariket Spanien har åberopat, vilka omnämns i punkt 8 i förevarande dom, uppfyller emellertid inte detta krav.

16 Såvitt till sist avser de bestämmelser i direktivet som, enligt Konungariket Spanien, faller under det övergångsförfarande som stadgas i artikel 50 i direktivet, skall det konstateras att, såsom kommissionen helt riktigt har gjort gällande, ett sådant förfarande endast kan genomföras inom ramen för ett fullständigt införlivande av direktivet och i enlighet med detsamma.

17 Det finns således anledning fastställa att Konungariket Spanien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt direktivet genom att inte inom den föreskrivna fristen anta de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv.

Rättegångskostnader

18 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Konungariket Spanien skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Konungariket Spanien i allt väsentligt har tappat målet skall det ersätta rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

följande dom:

1) Konungariket Spanien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt rådets direktiv 92/49/EEG av den 18 juni 1992, om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring samt om ändring av direktiv 73/239/EEG och 88/357/EEG (tredje direktivet om annan direkt försäkring än livförsäkring), genom att inte inom den föreskrivna fristen anta de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv.

2) Konungariket Spanien skall ersätta rättegångskostnaderna.

Gulmann Wathelet Moitinho de Almeida

Jann Sevón

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 18 december 1997.

R. Grass C. Gulmann

Justitiesekreterare Ordförande på femte avdelningen